Soek jy 'n fantastiese tutor?

www.teachme2.com/matriek

Byeengebring deur

teachme2

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V1

2021

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 80

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 12 bladsye.

Kopiereg voorbehou

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

AFDELING A: LEESBEGRIP

NASIENRIGLYNE

- Spel- en taalfoute in antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is.
- Indien die leerder woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word daardie vreemde woorde geïgnoreer (toegedruk). Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol in Afrikaans is, word die leerder NIE GEPENALISEER NIE. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar.
- By oop vrae word geen punt toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE nie. Die rede/motivering verdien die punt.
- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede/motivering verdien die punt.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die leerder gee 'n volsin, is dit korrek **MITS** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer TWEE/DRIE feite vereis word en 'n reeks word gegee, sien SLEGS die eerste TWEE/DRIE na.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem EN/OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae.

VRAAG 1
TEKS A: MATRIEK! WAT NOU?
[Verwerk uit *Maroela Media en Vrouekeur,* 31 Mei 2017]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	Elma Postma	1
1.2.1	Neem die besluit om **verder te studeer**. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.2.2	Beoefen die beroep wat jy gekies/waarvoor jy studeer het. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.3.1	Figuurlik *(Die antwoord op 1.3.1 moet korrek wees om punt by 1.3.2 te verdien).*	1
1.3.2	Dit beteken dat die vraag jongmense ... • (ernstig) laat nadink. • laat dink/wonder. • onseker laat voel. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.4	• Robotte gaan meebring dat **onopgeleide/swak opgeleide** mense hul **werk verloor**. • Daar sal net opgeleide mense en robotte in die werksplek wees. • Onopgeleide/swak opgeleide mense sal geen plek in die arbeidsmark hê nie. • Robotte sal eenvoudige take by onopgeleide of swak opgeleide mense oorneem. *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Die kern is dat onopgeleide of swak opgeleide werkers die gevaar loop om hul werk te verloor.)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

1.5	• "Daar sal egter altyd werk vir opgeleide mense wees." • "Volgens hom sal robotte in die toekoms eenvoudige take by **onopgeleide of swak opgeleide mense oorneem.**" *(Enige EEN. Kandidate word nie gepenaliseer as dit nie tussen aanhalingstekens geskryf is nie.)*	1
1.6	Opgeleide mense kry makliker werk/is minder werkloos. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.7	Hulle moet **na-uurs** studeer. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.8	Die stelling is op **navorsing** gebaseer. *(Of soortgelyk aan bogenoemde wat met navorsing verband hou)*	1
1.9.1	• Die **aanpassing** van skool na universiteit is te groot. • Baie nuwe studente **besluit oorhaastig** watter beroep hulle wil volg/ kies die verkeerde studierigting. • Hulle het **nie geld** om hulle studies te voltooi nie. *(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)*	2
1.9.2	Universiteite kan ... • kursusse aanbied om nuwe studente te help/beter voor te berei om die aanpassing van skool na universiteit te hanteer. • nuwe studente met beroepskeuses/loopbaankeuses help. • studente finansieel ondersteun/beurse of lenings vir studente aanbied/studente wat presteer, help om borge te bekom. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die antwoord hier moet by enige EEN van die twee redes by Vraag 1.9.1 pas)*	1
1.10	baie	1
1.11	Die ATKV ... • bied postmatriek(programme) aan. • stel jongmense aan verskillende beroepe bloot. • leer vir jongmense sekere vaardighede. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.12	Sy was te besig (met ander dinge) (op skool) om te dink aan wat sy na matriek wou doen. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.13.1	• Hulle het haar aan baie beroepe bekendgestel. • Hulle het haar laat besef watter beroep sy wou volg/dat sy wou skoolhou. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
1.13.2	Dit het haar geleer om moeilike interpersoonlike verhoudings reg te hanteer. *(Of soortgelyk aan bogenoemde)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.14	• **Voorbeeld**: 'n Brugjaar sal 'n mislukking wees as jy nie vooraf weet wat jy met daardie brugjaar wil bereik nie/nie 'n doel met die brugjaar het nie.✓ **Motivering**: Sonder 'n doel mors jy jou tyd en geld/kan jy nie beplan of werk om jou doel te bereik nie.✓ • **Voorbeeld**: 'n Brugjaar sal 'n mislukking wees as jy nie beplan/stap-vir-stap uiteensit hoe jy jou doel met die brugjaar gaan bereik nie.✓ **Motivering**: Sonder beplanning, mors jy jou tyd en geld/as jy nalaat om te beplan, beplan jy eintlik die mislukking van jou doel. ✓ • **Voorbeeld**: 'n Brugjaar sal 'n mislukking wees as jy niks uit die brugjaar leer nie/geen ondervinding opdoen nie/dit net een lang vakansie is.✓ **Motivering**: Sonder om iets uit die brugjaar te leer, doen jy die brugjaar basies tevergeefs/mors jy jou tyd en geld OF jy gaan nie leer om verantwoordelik te wees nie.✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. By die motivering moet die mislukking omskryf word, te wete, geld gemors/tyd gemors. Een punt word toegeken vir die voorbeeld en een punt vir die motivering.)*	2
1.15	C/Skoolverlaters moenie tevrede wees met net 'n matrieksertifikaat nie.	1
1.16.1	Matriek is 'n belangrike jaar in enige leerder se lewe. *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Let wel: Kandidaat moenie bloot dit wat in die sin staan, oorskryf nie; die boodskap moet afgelei word.)*	1
1.16.2	• Ek moenie na matriek ophou studeer/ondervinding opdoen nie. • Daar is baie kanse om na matriek ondervinding op te doen. *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Let wel: Kandidaat moenie bloot dit wat in die sin staan, oorskryf nie; die boodskap moet afgelei word.)*	1
1.17	Ouers kan leer dat ... • verdere studie belangrik is. (Paragraaf 2/3) • hulle nie hul kinders moet druk om oorhaastige besluite te neem nie. (Paragraaf 4/5) • hulle kinders nie die enigste is wat dalk in hulle eerste jaar sal uitval nie. (Paragraaf 4) • daar verskeie redes is waarom studente in hulle eerste jaar uitval. (Paragraaf 5) • hulle finansiële voorsorg vir hulle kinders moet tref. (Paragraaf 5) • daar verskillende opsies vir hulle kinders na matriek is. (Paragraaf 6) • hulle hul kinders kan aanmoedig/moet toelaat om programme soos postmatriek te volg. (Paragraaf 6) • 'n brugjaar wel waarde kan hê. (Paragraaf 8) *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde wat met die teks verband hou.)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

TEKS B: VLOERPLAN VAN DIE PROTEA WINKELSENTRUM [Verwerk uit google images]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.18	op	1
1.19	• Daar is 'n teken/simbool/bordjie van 'n persoon in 'n rolstoel. • Die teken van die persoon in 'n rolstoel wys dit. • Die prentjie by nommer 4. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Die kandidaat moet na die rolstoelprentjie verwys.)*	1
1.20	Anita	1
1.21	B/seker maak dat hulle klante veilig is.	1
1.22	Die **?** wys dat jy iets wil weet/uitvind/wonder oor iets.✓ Die **i** dui die plek/toonbank aan waar jy die inligting/antwoorde (waarna jy soek) kan kry.✓ • **?** jy wil 'n vraag vra. **i** jy kry informasie/inligting oor jou vraag • **?** vir jou vraag en die **i** die antwoord of die inligting wat by hierdie toonbank verskaf word. • Jy sal jou antwoorde op jou vrae by die inligtingsentrum kry (as leerders nie die tekens in hul antwoord gebruik nie). • Jy gaan soontoe as jy wil weet waar sekere winkels of dienste is. Jy kry inligting/antwoorde op jou vrae. • As mense vrae het/inligting nodig het/iets wil weet, kan hulle na daardie plek toe gaan. *(Of soortgelyk aan bogenoemde. Die verwantskap moet duidelik wees; 2 of 0 punte)*	2
	TOTAAL AFDELING A:	**30**

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

AFDELING B: OPSOMMING

Nasien van die opsomming

Nasien van die opsomming word gebaseer op die insluiting van die relevante feite soos deur die teks voorgeskryf. Die opsomming moet soos volg nagesien word:

- **Puntetoekenning:**
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt per feit)
  - 3 punte vir taal
  - Totaal punte: 10

- **Toekenning van taalpunte as leerders nie woordeliks aangehaal het nie:**
  - 1–3 korrekte feite: 1 punt
  - 4–5 korrekte feite: 2 punte
  - 6–7 korrekte feite: 3 punte

- **Toekenning van taalpunte as leerders woordeliks aangehaal het:**
  - 6–7 korrekte aanhalings: geen punte vir taal word toegeken nie
  - 1–5 korrekte aanhalings: 1 punt vir taal word toegeken

LET WEL:

- **Getal woorde:**
  - Nasieners moet die getal woorde verifieer.
  - Geen punte word afgetrek indien die leerder nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui of verkeerd aandui nie.
  - Indien die maksimum getal woorde (70 woorde) oorskry word, moet die nasiener tot by die laaste volsin na die 70-woordegrens nasien en die res van die opsomming ignoreer.

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG 2

TEKS C: DIS ONS ALMAL SE PLIG OM AARDVERWARMING TE KEER
[Verwerk uit Wikipedia]

Let wel: Kandidate moet sewe maniere om AARDVERWARMING te keer, opsom.

DIREKTE AANHALING		EIE WOORDE
Maar as jy wil help met aardverwarming, moet jy **uitlaatgasse verminder**. Fietsry of stap is die antwoord.	1	Verminder uitlaatgasse./Ry eerder fiets./Stap eerder (in plaas daarvan om jou motor te gebruik)./Maak minder van jou motor gebruik./Ry minder met jou motor./Moenie onnodig jou motor gebruik nie.
Daar is geen huis waar daar nie **afval** is wat weer gebruik kan word nie. Ons noem dit **herwinning**.	2	Herwin afval./Gebruik afval weer.
Kos en ander benodigdhede word dikwels **in plastiek toegedraai en in mooi houers verpak** om 'n mens te manipuleer om dit te koop. **Moenie** daardie produkte **koop** nie!	3	Vermy produkte wat in plastiek/mooi houers verpak is.
Daarom is dit elke individu se plig om **water te bespaar**. Dit help ook om aardverwarming te beveg.	4	Bespaar water.
Bome gee suurstof en neem koolstofdioksied op. **Plant** daarom soveel moontlik **bome**.	5	Plant baie bome.
Bespaar energie en help die aarde deur elektriese toerusting se proppe uit die muurproppe te trek as dit nie gebruik word nie.	6	Jy moet energie bespaar./Trek elektriese toerusting se proppe uit die muurproppe as jy dit nie gebruik nie.
Dan moet jy **jou kennis** daarvan **aan ander mense oordra**.	7	Vertel vir ander mense wat jy van aardverwarming weet.

TOTAAL AFDELING B: 10

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

AFDELING C: TAAL

NASIENRIGLYNE

- Spelling:
  - Eenwoord-antwoorde moet korrek gespel word, indien woordstrukture getoets word.
  - By volsin-antwoorde word verkeerde spelling gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word.
  - Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees.
- Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies.
- Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae.

VRAAG 3

TEKS D: ADVERTENSIE
[Verwerk uit piketbergmuseum.co.za en clipart]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.1	• 'n Leersame uitstalling van ou artikels **word deur** Piketberg Dorpsmuseum **gehou.** • ‘n Leersame uitstalling van ou artikels word gehou deur Piketberg Dorpsmuseum.	1
3.2	• stokoud • horingoud • stokhoringoud *(Enige EEN. Dit moet een woord wees. Aanvaar as oud met 'n -t geskryf is.)*	1
3.3	Jy is **nooit** te oud om iets te leer **nie**.	1
3.4	beste *(Spelling moet korrek wees.)*	1
3.5	straat/Hoogstraat	1
3.6	A/sluit verskillende prentjies in.	1
3.7	selfies neem	1
3.8	Ja. • Die selfoon trek die meeste mense se aandag. • Die meeste mense stel belang in dinge wat met selfone te doen het. • Dit prikkel mense se belangstelling (bv. wat het 'n moderne slimfoon met die museum te doen?) • Dit wys die ontwikkeling in tegnologie. • Dit lyk asof die inligting outomaties op die skerm opkom wat 'n mens se aandag trek. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)* **OF**	

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

	Nee. • Die slimfoon mislei 'n mens. • Die advertensie handel eintlik oor die museum se uitstalling en nie oor selfone nie. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
3.9	• Die prentjies wys vir ons die verskillende artikels wat mense **in die verlede** nodig gehad het om te kan doen wat ons **vandag** met net een slimfoon kan doen. • In die **verlede** het ons individuele toestelle gebruik; **vandag** kan die slimfoon die werk van al die ander prentjies/toestelle slimmer doen. • Die prentjies van die **ou goed**, dui al die funksies wat **vandag** op 'n slimfoon beskikbaar is, aan. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde vir 2 punte. Sou die kandidaat net sê dat alles in die prentjies op die selfoon gekry word/gedoen kan word, tel dit net 1 punt.)*	2
		[10]

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG 4

TEKS E: STROKIESPRENT
[Verwerk uit *Beeld,* 22 en 23 Oktober 2019]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.1	ongehoorsaam	1
4.2.1	Uit Zoë se woorde kan ek aflei dat sy bly/opgewonde/tevrede/gelukkig is (dat Hammie gehok is.) ✓ • Zoë se hande is in die lug. • Daar is 'n groot glimlag op haar gesig/Sy lag. • Sy hardloop/spring. ✓ *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde wat Zoë se gevoel ondersteun. Die eerste deel van die antwoord moet korrek wees, voor die tweede deel 'n punt kan kry.)*	1 1
4.2.2	• fantastiese • wonderlike • uitstekende • opwindende • briljante • bakgat • kwaai *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Spelling tel nie.)*	1
4.3	Hammie sê **dat dit** nie regverdig **is** om **hom** te hok nie.	1
4.4	• oortree • verontagsaam/geïgnoreer *(Enige EEN. Spelling tel nie)*	1
4.5	• Sussies terg/tart graag hulle boeties. • Sussies dra nuus aan oor hulle boeties. • Sussies gebruik die kans om boeties in die moeilikheid te laat beland. • Sussies kry lekker as hulle boeties in die moeilikheid is. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
4.6	B/die ma die streng ouer in die huis is.	1
4.7.1	is sy sarkasties *(Hierdie antwoord moet korrek wees om 'n punt by Vraag 4.7.2 te verdien.)*	1
4.7.2	• Sarkasme is wanneer jy een ding sê, terwyl jy eintlik iets anders bedoel/die teenoorgestelde sê van wat jy eintlik bedoel. • Zoë bedoel nie wat sy sê nie. • Zoë bedoel eintlik dat haar ma nie altyd goed/reg optree nie/dat haar ma soms verkeerd optree. *(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)*	1
		[10]

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

VRAAG 5.1

TEKS F: DIE IMBALI *VISUAL LITERACY* PROJEK
[Verwerk uit www.imbali.org.za]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1.1	• Die Imbali-kunsprojek **het** in 1988 **begin**. • Die Imbali-kunsprojek **het begin** in 1988. • In 1988 **het** die Imbali-kunsprojek **begin**. *(Enige EEN)*	1
5.1.2	• Ek **deel** die lekkers tussen die kinders. • Ek **deel** die getal deur twee. • Ons **deel** in die wins. • Ek **deel** in jou vreugde. • Ons **deel** 'n kamer. *(Enige aanvaarbare sin waar die betekenis van "deel" duidelik is. Enige sin waarin "deel" as 'n werkwoord gebruik is."Uitdeel" word nie hier aanvaar nie.)*	1
5.1.3	doelwit**te** *(Spelling moet korrek wees.)*	1
5.1.4	Een hiervan is **om** jongmense en vroue **te** leer.	1
5.1.5	dus	1
5.1.6	op	1
5.1.7	ens. *(Aanvaar nie as dit met 'n hoofletter geskryf word nie. Daar moet 'n punt aan die einde van die afkorting wees.)*	1
5.1.8	• **Sodra** mense **opgelei is, kan hulle** produkte maak wat hulle kan verkoop. • **Sodra** mense produkte **kan maak** wat hulle kan verkoop, **is** hulle **opgelei**. *(Die **leesteken** op die regte plek tel 1 punt en die **korrekte woordorde** tel 1 punt.)*	2
5.1.9	• hulle • hul *(Enige EEN. Spelling tel nie.)*	1
5.1.10	oplei**ding** *(Aanvaar oorskryffoute, bv oplyding)*	1
5.1.11	• plak + ka + te • plak/ka/te *(Die kandidaat kan die lettergrepe op enige duidelike wyse aandui.)*	1
5.1.12	vaardigheid**s**programme *(Die verbindings -s moet op die regte plek wees.)*	1

Soek jy 'n fantastiese tutor? www.teachme2.com/matriek

5.1.13	• juweliersware • juwele *(Enige EEN)* ***(**Aanvaar foutiewe spelling, maar nie Engels nie.)*	1

VRAAG 5.2 **TEKS G: PRENT** [Bron: sarugbymag.co.za]

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.2.1	Springbokspan ***(**Die fokus is op die woord as een woord).*	1
5.2.2	lan**g**er ***(**Spelling moet korrek wees.)*	1
5.2.3	• beker • trofee • (Webb Ellis)-trofee • Wêreldbeker *(Enige EEN, maar nie net Webb Ellis nie. "Koppie" of "kop" word glad nie aanvaar nie. Aanvaar foutiewe spelling van trofee, solank dit op -ee eindig)*	1
5.2.4	vertrou *(Spelling tel nie.)*	1
5.2.5	beseer**de**	1
5.2.6	man**netjie** ***(**Spelling moet korrek wees.)*	1
		[20]

TOTAAL AFDELING C:	**40**
GROOTTOTAAL:	**80**

Kopiereg voorbehou